

Ordføreren for forslagsstillerne (Bertel Dahlgaard): Jeg skal knytte enkelte bemærkninger til ordførernes udtalelser.

Det ærede medlem hr. Lindberg mente, at vi indenfor mit parti overvurderede betydningen af hele omskolingsspørgsmålet og eventuelle ændringer med henblik på faglært og ufaglært arbejdsområde. Ja, det er muligt, men i hvert tilfælde kan der ikke være tvivl om, at der på dette område er stærke brydninger i anskuelserne, og så indenfor arbejder- og fagkredse. De, der f. eks. har læst de udtalelser, der er fremkommet i det socialdemokratiske tidsskrift „Verdens Gang“, vil have lagt mærke til, hvor forskellige anskuelserne er, og det samme fremgik af den diskussion, der førtes i socialpolitisk forening mellem forskellige interesserede. Altsammen er det udtryk for, at der er et problem — og et problem af megen betydning. Og jeg vil gerne sige til det ærede medlem, at på eet punkt synes jeg, han må være enig med mig: at det er et problem, der er under udvikling og nødvendigvis må være under udvikling, simpelt hen fordi teknikken er under en stadig udvikling, og der består et vist vekselvirkningsforhold mellem disse to ting.

Jeg er iøvrigt enig med det ærede medlem i hans værdsættelse af dansk lærlingelovgivning og dansk lærlingevæsen. Jeg mener — og har altid haft den anskuelse —, at den danske form for mesterlære skulle vi nødigt bort fra; men til hele dette lærlingeproblem, som der iøvrigt ikke er tid til at komme ind på i dag, er også knyttet — det vil jeg gerne sige i denne forbindelse — spørgsmålet om, at tilgangen til fagene ikke kunstigt begrænses.

Jeg takker for de forstående udtalelser, der er fremsat af de ærede medlemmer hr. Harald Nielsen og hr. Boeck-Hansen, og jeg vil gerne til det ærede medlem hr. Harald Nielsen sige, at jeg undervurderer slet ikke betydningen af, at hele spørgsmålet om opsigelsesfrister behandles ud fra forståelsen af det nødvendige i, at sådanne opsigelsesfrister på en smidig måde afpasses efter og tilpasses de praktiske forhold. Det er ganske givet, at hvis vi med henblik på dette spørgsmål f. eks. sammenligner forholdene i en meget stor virksomhed med forholdene i en lille håndværkervirksomhed, ligger hele dette problem om opsigelsesvarslet højst forskelligt, alene af den grund, at i den store virksomhed vil der i almindelighed være en så stor del løst tilknyttede, at sikkerheden for en vis opsigelsesfrist ikke i visse akutte situationer kan komme til at virke ødelæggende for den store bedrift, netop fordi ikke

hele bedriftens arbejderstab har været så længe i virksomheden, som opsigelsesfristens bestemmelser tager sigte på. I en lille håndværksbedrift med 4-5-6-7 arbejdere, der måske alle har stået i virksomheden i årevis, forstår jeg derimod den tankegang — selvom jeg på den anden side ikke tror, man skal overvurdere det synspunkt, der er fremsat —, at her vil en opsigelsesfrist af en vis betydelig varighed skabe en stivhed og en økonomisk risiko for den pågældende virksomhed, som man i høj grad vil være opmærksom på, når man affatter disse opsigelsesregler. Jeg takker i det hele taget det ærede medlem for den store interesse, han viser disse problemer, og også for hans ønske om, at netop rigsdagen ville have gavn af selv at gå til en nærmere overvejelse af disse spørgsmål. Når det ærede medlem derfor ønsker, at forslaget skal henvises til et udvalg, så vil jeg også stille forslag derom. Jeg vil i den anledning sige til den højtærede minister, at det hindrer jo ikke og vil ikke på nogen måde komme på tværs af arbejdet i ministerens kommission, og jeg håber også, at den højtærede minister i et sådant udvalg med os vil drøfte spørgsmålet om henvisning af disse forslag til kommissionens behandling. Direkte er der jo ikke formelle muligheder for folketinget til her i dag at henvise dem til selve den store kommission. En sådan udvalgsbehandling kan iøvrigt give rigsdagens repræsentanter lejlighed til at søge de oplysninger, som det ærede medlem hr. Harald Nielsen talte om, og at drøfte de forhold, som engang ud i fremtiden kan blive bestemmende for rigsdagens stillingtagen til problemerne.

Til det ærede medlem hr. Funck Jensen skal jeg ikke sige ret meget. Det ærede medlem havde egentlig sympati for det hele, men man fik nærmest det indtryk af det ærede medlems tale, at det var håbløst for det offentlige at beskæftige sig med løsningen af alle disse problemer, som det ærede medlem altså i og for sig havde sympati for. Det er en pessimistisk tankegang, der ikke falder sammen med min natur. Jeg tror ikke, det kan nytte, at vi handler ud fra en sådan pessimisme, og jeg kan ikke give det ærede medlem ret i, at overfor disse problemer er det eneste, der kan hjælpe, at arbejdsgivernes efterspørgsel overstiger tilbudet af arbejdskraft. Det er noget, man kan ønske ud fra almindelige beskæftigelsesmæssige synspunkter, men det har måske meget lidt at gøre med dette problem her. Man kan endogså sige, at til visse tidspunkter er forholdet lige det stik modsatte. Vi har gennemlevet en 4-årig periode, hvor arbejdsgivernes efterspørgsel